

ćenim s bizantinskim carstvom, kojega je vrhovnu vlast priznavao Petar Gojniković. Tako nastade rat između Petra i Simeuna; srpski knez bi uhvaćen i odveden u Bugarsku, a na prijestô dođe bugarski štićenik Pavao Branović (917—920), dok je u isto vrijeme Mihajlo Višević zauzeo Neretljansku oblast, sjedinivši tako u svojoj ruci cijelo primorje do razvodnih bosanskih i srpskih planina od Cetine do Drima. No protiv Pavla Branovića podiže se bizantinskom pomoći njegov bratućed Zaharija Prvosavljević, ali bude potučen i strpan u bugarsku tamnicu. Nato se obrati suvladar cara Konstantina VII. Porfirogenita car Roman Lekapin izravno na srpskoga kneza Pavla Branovića i to s uspjehom, jer on se odista odreče saveza sa Simeunom i pokloni se caru. Kad to sazna bugarski car¹ Simeun, izmiri se sa zarobljenim Zaharijom Prvosavljevićem i pošlje ga s bugarskom vojskom na Srbiju, a taj zbaci kneza Pavla i postavi na prijestô Zahariju (920—923) kao bugarskoga vazala. Sada je car Simeun imao slobodne ruke i udari svom silom na bizantinsko carstvo.

Dalmacija dolazi pod papu. U toj nevolji uteku se car Roman Lekapin i tadanji patrijarh Nikola Mistik za pomoć Rimu izmirivši se podjedno sa svetom stolicom; time bješe jedinstvo kršćanske crkve opet obnovljeno (923). Zacijelo posredovanjem pape Ivana X. (kao nekoć Ivana VIII.) obrati se potom bizantinsko carstvo na Hrvatsku i njezina vladara Tomislava, nastojeći da ga predobije za sebe u savez protiv Bugarske. Tom se prilikom odreče patrijarh svoje dosadašnje jurisdikcije nad dalmatinskim gradovima i otocima, prepustivši ih papi rimskomu, a car ih podjedno predade u upravu knezu Tomislavu, odlikovavši ga još i naslovom prokonzula. Tako su konačno i dalmatinski gradovi i otoci trajno došli u krilo zapadne crkve s jedne, a u bližu i tješnju političku svezu sa susjednom hrvatskom državom. U isto vrijeme znao je car Roman da predobije i moćnoga humskoga kneza Mihajla Viševića, odlikovavši i njega naslovom prokonzula i patricija, a nije nemoguće, da mu je bar privremeno povjerio upravu i brigu nad carskim gradovima Dubrovnikom i Kotorom. U ovaj savez zacijelo nije bilo caru Romanu teško uvesti i srpskoga kneza Zahariju, koji mu je i onako u duši bio odaniji, negoli Simeunu.

Pad Srbije. Upravo tada podsjedao je car Simeun Carigrad, no na glas o tim događajima na jadranskom primorju i u Srbiji napusti

¹ On se proglasi carem oko 917.